

Чужа традиція, яка шкодить довкіллю: екологи закликали українців не купувати ялинки

Після свят десятки тисяч дерев опиняються на смітниках, а Україна втрачає зелені насадження

Коли Новий рік все ближче, в Україні традиційно розпочинається «ялинкова лихоманка». Магазины, реклама, медіа збільшують градус «святковості» до максимуму. Тож в час, коли українцям гостро не вистачає теплих емоцій, додати їх хоча б придбавши ялинку для дому, здається логічним кроком. Проте, на думку екологів, це бажання шкодить екології.

Голова Всеукраїнської екологічної ліги Тетяна Тимочко в етері КІЇВ24 закликала відмовитись від придбання хвойних дерев та пояснила, чому варто їх замінити на більш екологічні альтернативи.

Чужорідний ритуал

Раніше в Україні хвойні дерева не мали повсюдного сакрального змісту, пов'язаного з зимовими святами. Ймовірно, причина в тому, що вони не зростали на значній території країни. Тож наші предки обирали собі інші символічні рослини, якими прикрашали святкову оселю – гілки плодівих дерев, як-то яблуні чи вишні, або ж дідух зі стиглого колосся злаків.

«Ця нав'язана традиція фактично не є природною ознакою свята. Настрій не створюється штучно. Якщо хочеться запаху ялинки, то можна обійтись без цих величезних дерев, які ми зараз бачимо. Достатньо гілочки чи невеличкої ялинки, зробленої з обрізків, чи ялинкового букету з прикрасами», – зазначила Тетяна Тимочко.

Недоречність додаткового удару по природі

Зараз Україна переживає надважкий період історії. Військові дії спричиняють загибель людей та тварин, масштабні руйнування, а також величезну шкоду екології. Лише нещодавно Держекоінспекція відзвітувала, що розраховані збитки за злочини проти довкілля вже перетнули позначку в 6 трлн грн.

«Три мільйона гектарів лісових насаджень знищили російські окупанти. Вони згоріли або були винищені снарядами. Уявіть собі, в цей період ми ще власноруч знищуємо таку величезну кількість зелених насаджень», – наголошує екологиня.

Тому Всеукраїнська екологічна ліга закликає українців відмовитись від купівлі дерев. Як альтернативу пропонують: повернутись до українських зимових традицій – встановити дідуха; придбати ялинку у горщику, щоб потім висадити її у дворі; створити хвойний букет з гілочками та прикрасами.

Раніше повідомлялося, що в Україні дозволено продавати лише дерева, які походять з офіційних розплідників. Вони мають бирку з кодом, за яким можна перевірити легальність походження рослини. В інакшому випадку штраф очікує і на «чорних» лісорубів, і на продавців з покупцями. Про його розмір розповіли в Держекоінспекції.

Через повномасштабне вторгнення площа українських лісів скоротилася на близько 20%. Шкода різного масштабу заподіяна 3 млн га лісових масивів.

Джерело: ЕкоПолітика

Як світлячків у Європі рятують від зникнення

Загалом скорочення популяцій уже зараз спостерігаються у 40% видів комах на планеті

Дослідники б'ють на сполох – популяція світлячків у Європі невпинно зменшується. Складнощі додає й потайливість цих комах, що ускладнює моніторинг.

Як повідомляє The Guardian, у деяких регіонах Великої Британії кількість світлячків щороку зменшується на 3,5%. Це підтверджує дослідження ентомолога Тіма Гардінера, яке він проводить уже 18 років.

Що загрожує комахам-вогникам

Глобальне потепління. Равлики та слимаки – основний раціон личинок світлячків. Тому чим спекотніша погода, тим менше для них їжі. Додає проблем і зростання кількості занедбаних садів без поливу, що спостерігається, до прикладу, в Іспанії.

Антропогенні смуги перешкод. У більшості видів світлячків самиці не можуть літати. Тож вони пересуваються «пішки» в невеличких ареалах, де колись народилися самі. Тому найменша перешкода – навіть канава, не го-

ворячи вже про дорогу, – може поставити під загрозу цілу локальну популяцію.

Кардинальна зміна біому взагалі призводить до різкого скорочення кількості особин виду. Наприклад, це спостерігають в Італії у регіонах, де збільшилася площа сільськогосподарських земель.

Світло людських міст. Сяйні «сигнали» самиць у край важливі у шлюбний період, проте вони програють у своїй яскравості вуличним ліхтарям, садовим світильникам або прожекторам. Штучне світло дезорієнтує комах-самців і руйнує шлюбний процес.

Ініціативи ентузіастів

Для порятунку світлячків використовують різні заходи – від «домашніх» до кардинальних.

Італійський професор Фабіо Фальчі, пише The Guardian, почав зі зменшення світлового забруднення у власному саду. До прикладу, все зовнішнє освітлення тепер спрацьовує лише від датчиків руху.

Еколог Піт Купер із Бристольа вирішив самотужки виростити цілі популяції комах. Він розводить світлячків у неволі, щоб реінтродукувати їх у колишніх середовищах проживання. Подібну ініціативу планують реалізувати і в заповіднику Ностерфілд, заселивши його комахами, що сяють.

Проте в цьому методі є великі ризики. Як наголошують ентомологи, місцина може здаватися людині ідеальною для світлячків, а по факту такою не бути.

Загалом усі дотримуються думки, що важливо відновлювати дику природу. Це допоможе не лише світлячкам, а й іншим видам тварин і рослин. До прикладу, в селі Бінаско поблизу Мілана в 1990-х роках спостерігали справжній бум світлячків на відродженій землі.

Джерело: The Guardian

ЄС подає на Польщу до суду через забруднення повітря NO2

У Краківській і Верхньосілезькій агломераціях рівень оксиду азоту перевищує норму вже протягом 15 років

Польща нездатна підтримувати нормативні рівні NO2 та не вживає заходів, щоб скоротити період перевищення.

Такого висновку дійшли у Єврокомісії та вирішили подати на країну до Суду Європейського Союзу.

Як повідомляє Єврокомісія, Польща продемонструвала нездатність у дотриманні норм Директиви про якість атмосферного повітря.

Десятиліття бездіяльності

Рівень оксиду азоту перевищує гранично допустимі концентрації у Краківській і Верхньосілезькій агломераціях. Це не разове порушення. Відповідно до актуальних даних за 2024 рік, повітря тут має низьку якість уже протягом 15 та 14 років відповідно. Проте навіть цього часу Польщі було недостатньо, щоб покращити ситуацію і вжити відповідних заходів.

Якість повітря в цих регіонах має відповідати вимогам ЄС уже у 2026 році. Проте для Єврокомісії очевидно, що цього не станеться. Перевищення концентрації на 6–8 мкг/м3 є значним, а його усунення потребує тривалих заходів.

Раніше плани Польщі щодо якості повітря передбачали необхідність створення зон із низьким рівнем викидів (LEZ). Країна зако-

нодавчо закріпила цей захід лише наприкінці 2024 року і лише для міст, де кількість оксиду азоту в повітрі вище норми.

В агломераціях, яких стосується позов, впровадження LEZ і досі не відбулося. У Краківській це рішення набуде чинності 1 січня 2026 року, у Верхньосілезькій – узагалі не планується.

Спроби достукатися до влади

Єврокомісія наголошує, що це не єдині недоліки в польській стратегії дотримання якості повітря. Її заходи занадто загальні, а чітке фінансування і досі не визначене.

Тривалий час комісія закликала Польщу врегулювати питання забруднення NO2. У 2016 році країна отримала офіційний лист-повідомлення, у 2021-му – обґрунтовану думку. Проте зусилля польської влади були недостатніми, що й змусило Єврокомісію звернутися до суду.

Раніше розповідалося, якими напруженими були переговори щодо ухвалення спільного НВВ Євросоюзу. Низка країн, серед яких і Польща, чинили спротив зниженню викидів, апелюючи до потреби підтримки національної економіки.

Джерело: ec.europa.eu

Рогата бджола: в Австралії виявили новий вид і закликають до його захисту

За маленькі ріжки бджолу охрестили «Люцифером»

У горах Бремер на заході Австралії росте рідкісна квітка. Спостереження науковців за цією унікальною рослиною привело до ще одного відкриття – нового виду бджіл. Виявлені комахи мають небачену раніше рису – ріжки на голові.

Про це розповідає BBC News.

Призначення ріжок для дослідників поки лишається незрозумілим. Теоретично, їх можна використовувати для захисту, збору матеріалу для будівництва вулика або ж пилку. Цікавим фактом є те, що вирости є лише на головах комах-самиць.

Дослідники наголошують: ареал проживання виду треба визнати заповідним та охороняти. Про це йдеться у звіті науковців у Journal of Hymenoptera Research.

Крихка гармонія

Нововиявлений вид комах мешкає на території, де росте рідкісна рослина. Науковці вбачають у цьому зв'язку вразливість екосистеми, адже при зникненні флори зникне й фауна. Будь-які зміни клімату, які можуть порушити місцевий баланс, позбавлять світ унікальних реліктових видів.

Дослідники також звертають увагу, що гірничодобувні компанії не дуже уважні в оцінюванні свого впливу на довкілля. Багато з них не враховують того, як видобуток зашкодить існуванню місцевих бджіл.

«Ми можемо й не знати про існування неописаних видів, зокрема тих, які відіграють вирішальну роль в екосистемах, що перебувають під загрозою зникнення», – зазначила докторка Кіт Прендергаст з Університету Кертіна.

Джерело: BBC News

У ЄС кожна п'ята смерть від захворювань судин і серця пов'язана із забрудненням довкілля

Якщо боротися з причинами та наслідками кліматичних змін, то таких смертей у майбутньому можна уникнути

Сотні тисяч європейців щороку гинуть від екологічних чинників, які спровокували розвиток серцево-судинних хвороб.

За даними Європейського екологічного агентства, до 18% усіх смертей через цей тип захворювань можна віднести до впливу забрудненого повітря, токсичних хімікатів та екстремальної спеки.

Як розповідає Euronews, через хвороби серця і судин у 2022 році померли 1,7 млн людей. Це третина всіх смертей у Євросоюзі за той рік.

Фактори ризику

Спостерігається великий дисбаланс від серцево-судинної смертності, викликаній екологічними чинниками. У Польщі та Болгарії це майже 24%, тоді як у Швеції та Фінляндії – приблизно 10%.

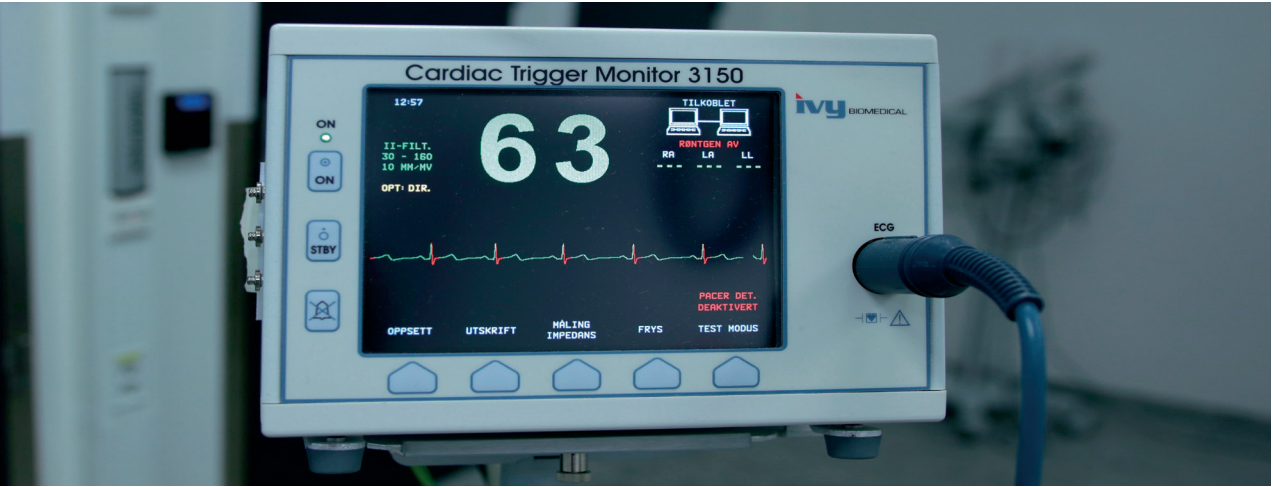
Одним із найфатальніших є забруднення мікрочастинками, які потрапляють у повітря через спалювання викопного палива, викиди транспорту, роботу промисловості. За тривалого впливу такий тип забруднення збільшує ризик виникнення інфарктів, інсультів або серцевої недостатності.

Гинуть європейці і через шумове забруднення від транспорту. Щорічно йдеться про 66 тис. передчасних смертей. Третину з них пов'язують саме із серцево-судинними хворобами.

Розповсюдження хвороб судин і серця призводить до зростання кількості людей з інвалідністю. Водночас викликане цими хворобами погане самопочуття підштовхує людей іти на лікарняні або передчасно виходити на пенсію.

Серцево-судинні хвороби обходяться Європі у понад €280 млн. Це лише через падіння продуктивності праці.

Джерело: Euronews

«Банан із півночі»: в Україні акліматизують екзотичне плодове дерево – азиміну

З вітамінних плодів екзотичної рослини можна готувати джеми, соуси та навіть пиво

Кліматичні зміни підштовхують науковців до пошуку нових видів рослин, перспективних для господарського використання в Україні. Так, поміж інших у Національному ботанічному саду ім. М. М. Гришка акліматизують азиміну. Тут ростуть не лише аборигенні американські сорти, а й виведені вже на нашій землі.

Як повідомляє відділ акліматизації плодівих рослин Національного ботсаду, для подальшої роботи обрали найперспективніші форми.

Декоративна і вітамінна цінність Дерево листопадове, але до того як з'явиться нове листя, воно розпускає квіти – пурпурові з бордовим відтінком і тонким шоколадним ароматом.

«М'якуш плодів містить багато білків, магнію, калію, вітамінів А, С і групи В, а ще потужні антиоксиданти. Завдяки своєму унікальному складу рослину називають “тропічним бананом із півночі», – розповіла старша наукова співробітниця Національного ботанічного саду ім. Гришка Ольга Григорьева.

Використання

Як і класичні для нашого клімату плодівих рослини, азиміна може слугувати основою для джемів і варення. Науковці зазначають, що її також можна використовувати для виробництва соусів і навіть квасу.

У рідній для азиміни Америці з плодів рослини також виготовляють напої. Зокрема, у США готують крафтове пиво Rawraw Beer і безалкогольний напій Ale-8-One.

Раніше ЕкоПолітика розповідала, що в Україні почали масово вирощувати міскантус – трав'янисту рослину, яка може замінити деякі види палива.

Міскантус – це трьохметровий трав'янистий багаторічник з Африки й Азії. Але його популярність нині пов'язана не з декоративними властивостями. Ця рослина – біоенергетична, тож звернула на себе увагу всіх прихильників «зеленого переходу». Її вирощують у Європі, а перші поля вже з'являються в Україні.

Паливо з міскантуса вважають вуглецево нейтральним: рослини поглинають більше вуглекислого газу, ніж потім виділяється в атмосферу після їхнього спалювання. Тож воно зацікавило країни Євросоюзу. Найбільше площ із цим рослинним біоенергетиком у Німеччині, Ірландії, Великій Британії та Франції. Проте через нестачу малопродуктивних територій там надають перевагу експорту, зокрема й з України.

Джерело: ecopolitic.com.ua

Додаток 2

до Порядку передачі документації для надання висновку з оцінки впливу на довкілля та фінансування оцінки впливу на довкілля

Дата:

(дата офіційного опублікування в Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля (автоматично генерується програмними засобами ведення Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля не зазначається суб'єктом господарювання)

Реєстраційний номер 15114

(реєстраційний номер справи про оцінку впливу на довкілля планованої діяльності (автоматично генерується програмними засобами ведення Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля, для паперової версії зазначається суб'єктом господарювання)

ПОВІДОМЛЕННЯ

про плановану діяльність, яка підлягає оцінці впливу на довкілля

ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО «ЧЕРКАСЬКЕ ВІЙСЬКОВЕ ЛІСНИЦТВО» 07676212

(повне найменування юридичної особи, код згідно з ЄДРПОУ або прізвище, ім'я та по батькові фізичної особи - підприємця, ідентифікаційний код або серія та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та офіційно повідомили про це відповідному контролюючому органу і мають відмітку у паспорті)

інформує про намір провадити плановану діяльність та оцінку її впливу на довкілля.

1. Інформація про суб'єкта господарювання.

Україна, 20700, Черкаська обл., місто Сміла, АБОНЕНТСЬКА СКРИНЬКА 51

(місцезнаходження юридичної особи або місце провадження діяльності фізичної особи - підприємця (поштовий індекс, адреса), контактний номер телефону)

2. Планована діяльність, її характеристика, технічні альтернативи.

Планована діяльність, її характеристика.

Проведення суцільних санітарних рубок з подальшим лісовідновленням на місцях зрубів на території ДЕРЖАВНОГО ПІДПРИЄМСТВА «ЧЕРКАСЬКЕ ВІЙСЬКОВЕ ЛІСНИЦТВО». Суцільні санітарні рубки здійснюються на підставі спеціального дозволу (лісорубного квитка). Площа санітарних рубок становить 27,6 га.

Технічна альтернатива 1.

Суцільні санітарні рубки здійснюються механізованим способом, з застосуванням бензомоторних пил та колісних тракторів з трелювальними пристроями - безчокерне трелювання лісу. Лісовідновлення після суцільних санітарних рубок здійснюється шляхом створення лісових культур та сприяння природному поновленню відповідно до лісорослинних умов

Технічна альтернатива 2.

Суцільні санітарні рубки здійснюється механізованим способом, з застосуванням бензомоторних пил та гусеничних тракторів - чокерне трелювання лісу. Лісовідновлення після суцільних санітарних рубок здійснюється шляхом створення лісових культур

3. Місце провадження планованої діяльності, територіальні альтернативи.

Черкаська обл. Черкаський р-н Руська Поляна

3.1 Територіальні громади, які можуть зазнати впливу планованої діяльності.

Руськополянська об'єднана територіальна громада

Місце провадження планованої діяльності:

територіальна альтернатива 1.

Черкаська обл. Черкаський р-н Руська Поляна .

Планована діяльність буде здійснюватися в межах Черкаського району Черкаської області на території лісового фонду ДЕРЖАВНОГО ПІДПРИЄМСТВА «ЧЕРКАСЬКЕ ВІЙСЬКОВЕ ЛІСНИЦТВО»

Місце провадження планованої діяльності:

територіальна альтернатива 2.

Черкаська обл. Черкаський р-н Руська Поляна .

Територіальна альтернатива планованої діяльності не розглядається через те що спеціальне використання лісових ресурсів, передбачене планованою діяльністю, відноситься до конкретних лісових ділянок на території лісового фонду ДЕРЖАВНОГО ПІДПРИЄМСТВА «ЧЕРКАСЬКЕ ВІЙСЬКОВЕ ЛІСНИЦТВО»

4. Соціально-економічний вплив планованої діяльності.

Вплив на соціальне середовище носить позитивний аспект. Санітарні рубки є одним із ключових інструментів лісового господарства, спрямованим на оздоровлення лісонасаджень, санітарні рубки покращують загальний стан лісу. Важливим соціально-економічним фактором планованої діяльності є поповнення місцевого бюджету, забезпечення сировиною галузі будівництва, забезпечення зайнятості місцевого населення, поліпшення загальної соціально- економічної ситуації в районі.

5. Загальні технічні характеристики, у тому числі параметри планованої діяльності

(потужність, довжина, площа, обсяг виробництва тощо).

Площа лісів ДЕРЖАВНОГО ПІДПРИЄМСТВА «ЧЕРКАСЬКЕ ВІЙСЬКОВЕ ЛІСНИ-

ЦТВО» складає 4892,7 га. Загальна площа суцільних санітарних рубок, відповідно до акту лісопатологічного обстеження від 22.10.2025 року, становить 27,6 га.

6. Екологічні та інші обмеження планованої діяльності за альтернативами: щодо технічної альтернативи 1.

- проводити роботи способами, що не спричиняють ерозії ґрунту, негативного впливу на стан водойм та інших природних об'єктів; -дотримуватися правил протипожежної безпеки в місцях проведення робіт, з врахуванням вимог «Правил пожежної безпеки в лісах України» затверджених наказом ДКЛГУ від 27.12.2004 № 278; -забезпечувати збереження підросту і непризначених для рубки дерев; -дотримуватися правил і норм використання лісових ресурсів; - забезпечувати охорону типових та унікальних природних комплексів і об'єктів, рідкісних і таких, що перебувають під загрозою зникнення, видів тваринного і рослинного світу, рослинних угруповань; -вести роботи способами, які забезпечують збереження оздоровчих і захисних властивостей лісів, а також створюють сприятливі умови для охорони, захисту і відтворення типових та унікальних природних комплексів і об'єктів, рідкісних і таких, що перебувають під загрозою зникнення, видів тваринного і рослинного світу; -дотримуватися вимог «Санітарні правила в лісах України», затверджених Постановою КМУ від 26.10.2016 року №756. - забезпечувати управління відходами відповідно до вимог чинного законодавства

щодо технічної альтернативи 2.

- аналогічні обмеження, що й за технічною альтернативою 1

щодо територіальної альтернативи 1.

- територіальні обмеження, визначені межами відведених лісосік; -забезпечення вимог «Санітарні правила в лісах України»

щодо територіальної альтернативи 2.

- не розглядається, дивись п.3

7. Необхідна еколого-інженерна підготовка і захист території за альтернативами:

щодо технічної альтернативи 1.

- відповідно до технологічної карти розробки лісосік

щодо технічної альтернативи 2.

- відповідно до технологічної карти розробки лісосік

щодо територіальної альтернативи 1.

- відповідно до технологічної карти розробки лісосік

щодо територіальної альтернативи 2.

- не розглядається, дивись п.3

8. Сфера, джерела та види можливого впливу на довкілля:

щодо технічної альтернативи 1.

- клімат та мікроклімат. Вплив не передбачається;

- атмосферне повітря. Джерела впливу: бензопили, техніка. Можливий вплив: забруднення атмосферного повітря при роботі ДВЗ бензопил та техніки, шумовий вплив при проведенні робіт;

- водне середовище. Вплив не передбачається;

- рослинний та тваринний світ. Джерела впливу: бензопили, техніка. Можливий вплив: на рослинний та тваринний світ через видалення лісонасаджень;

- геологічне середовище. Вплив не передбачається;

- ґрунти та земельні ресурси. Джерела впливу: техніка. Можливий вплив: механічні порушення поверхневого шару ґрунту при транспортуванні деревини, пошкодження верхнього шару ґрунту під час трелювання та вивезення деревини;

- навколишнє соціальне середовище. Негативний вплив не очікується;

- навколишнє техногенне середовище. Вплив не очікується;

- архітектурна, археологічна та культурна спадщина. Вплив не очікується;

- **управління відходами.** Управління відходами що утворюються (видалення/ відновлення) буде здійснюватися у відповідності з вимогами чинного законодавства. **щодо технічної альтернативи 2.**

Для технічної альтернативи 2, сфера, джерела та види можливого впливу на довкілля співпадають з технічною альтернативою 1, за виключенням підвищеного впливу на ґрунти, можливі труднощі в приживаності нових культур та їх нестійкість до хвороб і шкідників.

щодо територіальної альтернативи 1.

- сфера, джерела та види можливого впливу на довкілля співпадають з технічною альтернативою 1.

щодо територіальної альтернативи 2.

- не розглядається, дивись п.3

9. Належність планованої діяльності до першої чи другої категорії видів діяльності та об'єктів, які можуть мати значний вплив на довкілля та підлягають оцінці впливу на довкілля (зазначити відповідний пункт і частину статті 3 Закону України "Про оцінку впливу на довкілля").

Перша категорія

21 Суцільні та поступові рубки Усі суцільні та поступові рубки головного користування та суцільні санітарні рубки на площі понад 1 гектар; усі суцільні санітарні рубки на територіях та об'єктах природно-заповідного фонду;»

10. Наявність підстав для здійснення оцінки транскордонного впливу на довкілля (в тому числі наявність значного негативного транскордонного впливу на довкілля та перелік держав, довкілля яких може зазнати значного негативного транскордонного впливу (зацеплених держав).

Підстав немає

11. Планований обсяг досліджень та рівень деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля.

Планований обсяг досліджень та рівень деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з ОВД, буде виконаний у відповідності до п.2 ст.6 Закону України "Про оцінку впливу на довкілля".

12. Процедура оцінки впливу на довкілля та можливості для участі в ній громадськості.

Планована суб'єктом господарювання діяльність може мати значний вплив на довкілля і, отже, підлягає оцінці впливу на довкілля відповідно до Закону України "Про оцінку впливу на довкілля". Оцінка впливу на довкілля - це процедура, що передбачає: підготовку суб'єктом господарювання звіту з оцінки впливу на довкілля; проведення громадського обговорення планованої діяльності; аналіз уповноваженим органом звіту з оцінки впливу на довкілля, будь-якої додаткової інформації, яку надає суб'єкт господарювання, а також інформації, отриманої від громадськості під час громадського обговорення, під час здійснення процедури оцінки транскордонного впливу, іншої інформації; надання уповноваженим органом мотивованого висновку з оцінки впливу на довкілля, що враховує результати аналізу, передбаченого абзацом п'ятим цього пункту; врахування висновку з оцінки впливу на довкілля у рішенні про провадження планованої діяльності, зазначеного у пункті 14 цього повідомлення.

У висновку з оцінки впливу на довкілля уповноважений орган, виходячи з оцінки впливу на довкілля планованої діяльності, визначає допустимість чи обґрунтовує недопустимість провадження планованої діяльності та визначає екологічні умови її провадження.

Забороняється розпочинати провадження планованої діяльності без оцінки впливу на довкілля та отримання рішення про провадження планованої діяльності.

Процедура оцінки впливу на довкілля передбачає право і можливості громадськості для участі у такій процедурі, зокрема на стадії обговорення обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля, а також на стадії розгляду уповноваженим органом поданого суб'єктом господарювання звіту з оцінки впливу на довкілля.

На стадії громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля протягом щонайменше 25 робочих днів громадськості надається можливість надавати будь-які зауваження і пропозиції до звіту з оцінки впливу на довкілля та планованої діяльності, а також взяти участь у громадських слуханнях. Детальніше про процедуру громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля буде повідомлено в оголошенні про початок громадського обговорення.

У період воєнного стану в Україні громадські слухання проводяться у режимі відеоконференції, про що зазначається в оголошенні про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля та у звіті про громадське обговорення.

13. Громадське обговорення обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля.

Протягом 12 робочих днів з дня оприлюднення цього повідомлення на офіційному веб-сайті уповноваженого органу громадськість має право надати уповнова-

женому органу, зазначеному у пункті 15 цього повідомлення, зауваження і пропозиції до планованої діяльності, обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля.

Надаючи такі зауваження і пропозиції, вкажіть реєстраційний номер справи про оцінку впливу на довкілля планованої діяльності в Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля (зазначений на першій сторінці цього повідомлення). Це значно спростить процес реєстрації та розгляду Ваших зауважень і пропозицій.

У разі отримання таких зауважень і пропозицій громадськості вони будуть розміщені в Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля та передані суб'єкту господарювання (протягом трьох робочих днів з дня їх отримання). Особи, що надають зауваження і пропозиції, своїм підписом засвідчують свою згоду на обробку їх персональних даних. Суб'єкт господарювання під час підготовки звіту з оцінки впливу на довкілля зобов'язаний врахувати повністю, врахувати частково або обґрунтовано відхилити зауваження і пропозиції громадськості, надані у процесі громадського обговорення обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля. Детальна інформація про це включається до звіту з оцінки впливу на довкілля.

14. Рішення про провадження планованої діяльності.

Відповідно до законодавства рішенням про провадження даної планованої діяльності буде

- **висновок з оцінки впливу на довкілля,**

(вид рішення відповідно до частини першої статті 11 Закону України "Про оцінку впливу на довкілля")

що видається Міністерством економіки, довкілля та сільського господарства України, відповідно до вимог Закону України «Про оцінку впливу на довкілля»

(орган, до повноважень якого належить прийняття такого рішення)

- **спеціальний дозвіл на використання лісових ресурсів (лісорубний квиток)**

(вид рішення відповідно до частини першої статті 11 Закону України "Про оцінку впливу на довкілля")

що видається Центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері лісового господарства, його територіальним органом, власником лісів або постійним лісокористувачем, відповідно до вимог Лісового кодексу України (орган, до повноважень якого належить прийняття такого рішення)

15. Усі зауваження і пропозиції громадськості до планованої діяльності, обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля, необхідно надсилати до

Міністерство економіки, довкілля та сільського господарства України,
01008, м. Київ, вул. М. Грушевського, 12/2,
OVD@mepr.gov.ua,
(044) 206-31-40, 206-31-50,

Головний спеціаліст відділу інтеграції екологічних оцінок у галузеві політики Департаменту екологічної оцінки

— Романенко Юлія Сергіївна.

(найменування уповноваженого органу, поштова адреса, електронна адреса, номер телефону та контактна особа)

{Додаток 2 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 824 від 14.09.2020}

Чи був мільярд дерев? «Ліси України» за позитивом приховують недоліки роботи

Щоб встигнути реалізувати план «Зеленої країни», треба було саджати по дереву щосекунди протягом 31 року

В «Лісах України» урочисто відзвітували, що висадили один мільярд дерев за програмою Президента «Зелена країна». Проте у громадськості виникли сумніви в таких підрахунках. Враховуючи ситуацію довкола державного підприємства та в лісовій галузі загалом, сам факт виконання «зеленого нормативу» викликав підозру

Про це пише медіа «Інформатор».

Спірна арифметика

Одночасне висадження мільярдного дерева в різних регіонах країни викликало підозру, що саджанці насправді ніхто не рахує. Якщо дійсно порахувати, то для виконання амбітного плану озеленення країни треба було саджати по дереву кожну секунду протягом 31 року. Щоб встигнути за 5 років – по пів мільйона садженців щодня.

У виданні згадують і інші меседжі з офіційних комунікацій «Лісів». Зокрема, про реформу лісового господарства з централізованим управлінням, прозорою системою реалізації деревини й іншими інструментами, покликаними викоринити незаконні вирубки.

Проте в «Інформаторі» такі повідомлення називають навіть не спірними, а смішними:

«Адже останнім часом ДП «Ліси України» згадували у пресі зазвичай у негативному ключі».

За праліси вимушені боротися прокурори

В Україні є особливі лісові масиви – праліси, квазіпраліси та природні ліси. Вони не зазнали людського впливу і мають перебувати під суворим охороною.

Того самого дня, коли ДП «Ліси України» висадило ювілейне дерево «Зеленої країни», Офіс Генерального прокурора повідомив про боротьбу за праліси України. Спеціалізована екопрокуратура подала позови на захист понад 20 таких ділянок загальною площею приблизно 2000 га.

Прокурори розповіли й про конкретні результати. Для п'яти пралісових пам'яток площею 270 га в Чернівецькій області нарешті стартувало розроблення проекту землеустрою, а на Сумщині ділянка площею 28 га дістала статус пралісової пам'ятки природи.

Смішні податки

Цитуючи заступника керівника Офісу Президента Віктора Микиту, «Інформатор» наводить порівняння податків всієї лісової галузі Закарпаття і двох закладів McDonald's. За ви-

рубку дерев регіон отримав 17 млн грн, а від кількох кафе – 16 млн грн.

«Є приблизно 200 пилорам на Закарпатті. Там дерева порізали й експортували. Експорт – це непогано, бо ми отримали валюту. Це один плюс. Мінус – місцеві бюджети отримали від цього виду діяльності 17 млн грн протягом 2024 року», – сказав Віктор Микита на шостому форумі Re:Open Zakarpattia.

Незаконна вирубка дерев у колосальних масштабах

ДП «Ліси України» системно фігурує у повідомленнях Генеральної та регіональних прокуратур. «Інформатор» наводить приклад вирубки деревини на 1,1 млн грн через дії інженера лісгоспу, повернення 160 лісу у власність держави на Полтавщині тощо.

«Це новини, які ми нагуглили за кілька хвилин. Можливо, на тлі цього розпилу в усіх сенсах ДП «Ліси України» вирішило створити позитивний інформпривід. Вийшло погано», – пише видання.

Про завершення висадки дерев у межах «Зеленої країни» ЕкоПолітика писала раніше.

Джерело: ЕкоПолітика

Після заборони пестицидів у Франції поступово відновлюється кількість птахів

Раніше науковці помітили, що в районах використання неонікотиніодів кількість комахоїдних птахів зменшилася на 12%

У Франції вчені виявили перші ознаки відновлення популяцій птахів, які харчуються комахами. Дослідники напругу пов'язують це із заборонаю використання неонікотиніодних пестицидів у Євросоюзі.

Про це розповідає The Guardian.

Історія чергової отрути

Неонікотиніоди – це клас пестицидів, які широко застосовували в сільському господарстві та навіть як складник засобів від бліх для хатніх тварин. Ці речовини робили рослини отруйними для комах. Бджоли – не виняток.

Уже на початку 2000-х у Франції та Німеччині були зафіксовані випадки їх масової загибелі. Хоча представники аграрних і хімічних компаній чинили активний супротив, ЄС усе ж заборонив використання цих інсектицидів на своїй території у 2018 році.

Коливання у пташиній популяції

Вчені проаналізували дані про кількість комахоїдних птахів, зібрані з майже 2000 ділянок розміром 2*2 км. Інформація за період із 2013 до 2018 років свідчить про те, що кількість птахів на землях, оброблених неонікотиніодами, була на 12% меншою, ніж на чистих ділянках. Із 2019 до 2022 років популяція птахів зросла на 3%. Серед них – чорні дрозди та зяблики.

«Загалом наші результати показують, що для відновлення популяцій комахоїдних птахів знадобиться кілька десятиліть. Але ми вважаємо це нормальним явищем, оскільки дослідження інших пестицидів показують, що більшості популяцій птахів потрібно від 10 до 25 років для повного відновлення», – розповів Томас Перро з Фонду дослідження біорізноманіття в Парижі.

Згубний вплив сільського господарства

У гонитві за максимальними врожайми аграрії використовують будь-які методи, якщо ті поки не заборонені. Спочатку через активне сільське господарство птахи втрачають при-

родне середовище існування, а згодом і їжу. Якщо в ЄС хоч і з запізненням, але досліджують вплив конкретних видів пестицидів і забороняють їх, то ситуація в країнах, що розвиваються, взагалі не контролюється.

«На мою думку, це показує, що наша система тестування пестицидів перед їх випуском на ринок недостатньо добра. Ми робимо це вже 50 років для всіх видів пестицидів. Ми проходимо через один і той самий процес кожні 10 років і дуже мало вчимося з історії», – зазначив Франс ван Алебек із природоохоронної організації BirdLife Netherlands.

Як раніше розповідалося, у Європі скорочується чисельність світляків. Науковці й ентузіасти шукають способи зберегти популяцію.

Джерело: The Guardian

Більші за хмарочоси: 5 найвищих дерев у світі

Вважають, що дерева – одні з найбільших організмів на Землі. І серед них є справжні гіганти, які можуть вирости до 100 метрів і навіть вище.

Які 5 дерев вважають найвищими у світі, яка їхня висота та де вони ростуть. Про це розповість 24 Канал з посиланням на Howstuffworks і Treehugger.

Які дерева є найвищими у світі?

Вежа ворона (96,7 метра)

Цю сітхінську ялину (*Picea sitchensis*) висотою 96,7 метра у 2001 році виявив Майкл Тейлор, який також відкрив Гіперіон, Геліос, Ікар та інші відомі високі дерева. Де саме росте Вежа ворона – тримають у секреті. Відомо лише, що це десь у державному парку «Прері-Крік Редвудс» у Північній Каліфорнії, заснованому в 1923 для захисту таких самих гігантських дерев. Серед інших примітних тут велетнів – каліфорнійська секвоя, секвоя спіральна та соборні дерева.

Ялиця Дорнера (99,7 метра)

Росте цей велетень на північному заході Тихого океану в окрузі Кус, штат Орегон (США), де більшість найбільших і найстаріших дерев було вирубане в гонитві за лісозаготівлями. Тому це

диво, що ялиця Дорнера збереглася до сьогодні. Висота дерева сягає 99,7 метра за діаметра ствола у 3,5 метра. Виявили ялицю у 1989 році, а свою назву дерево отримало на честь місцевого чиновника.

Центуріон (100,5 метра)

Вважають, що це найвищий гігантський гірський ясен (*Eucalyptus regnans*) у світі. Росте він у долині Арве на острові Тасманія в Австралії. Висота дерева становить – 100,5 метра, а діаметр ствола 4,05 – метра. У 2019 році найвище дерево Австралії постраждало від лісових пожеж на Тасманії, спричинених блискавкою. Тоді було знищено 200 тисяч гектарів – майже 3 відсотки території острова. Попри те, що пожежа пошкодила основу стовбура, Центуріон, схоже, вижив, хоча пошкодження можуть завадити дереву вирости набагато вище.

Менара (100,8 метра)

Найвище тропічне дерево у світі – жовта меранті (*Shorea faguettiana*), що росте в заповіднику долини Данум у штаті Сабах у малайзійському Борнео. Хоча точні дані про її висоту розходяться, недавній вимір показав висоту 100,8 метра.

Звідси і прізвисько Менара – малайське слово, що означає «вежа». Менара також, ймовірно, є найвищою покритонасінною, або квітковою, рослиною у світі.

Гіперіон (116 метрів)

Ця прибережна секвоя росте на схилі, тому її середня висота становить 116 метрів, а діаметр стовбура – трохи більш як 4,94 метра. Якби не пошкодження, які завдав дятел на вершині дерева, – воно було б ще вищим. Гіперіон росте у Північній Каліфорнії, у національному парку Редвуд. Однак точне місце тримають у секреті, і якщо ви наблизитесь – вам загрожує штраф. Його вік оцінюється від 600 до 800 років.

Виявили секвою у 2006 році два натуралісти Крісом Аتكінс і Майкл Тейлор. Попереднього місяця вони знайшли в сусідньому гаю ще три гігантські секвої висотою 114,09 метра, 113,14 метра і 110,76 метра та дали їм назви з грецької міфології: Геліос, Ікар і Дедал відповідно. Ці три дерева протягом місяця вважалися найвищими у світі, поки Аتكінс і Тейлор не виявили Гіперіон, який потім став найвищим деревом у світі.

Джерело: 24 Канал

Чи продовжує людство еволюціонувати: що кажуть антропологи

Антропологи стверджують, що еволюція людини триває і під впливом нових факторів, створених сучасною цивілізацією, таких як зміни клімату, глобальні міграції та нові хвороби.

Життя в містах впливає на генетичне різноманіття, прискорюючи генетичний дрейф, і створює нові виклики, такі як забруднення повітря і хронічний стрес, що змінює наші механізми пристосування.

Попри поширену думку, що розвиток сучасної медицини та комфортне життя нібито зупинили еволюцію людини, антропологи переконані: генетичні зміни тривають і нині. Еволюція не припинилася — вона лише змінила напрям і працює під впливом нових факторів, створених сучасною цивілізацією.

Чому люди не припинили еволюціонувати? Еволюція — це зміни у генетичному складі популяції, спричинені різними факторами: середовищем, хворобами, харчуванням, стресом чи конкуренцією за ресурси. У минулому наші предки постійно стикалися з жорстким природним відбором, тому виживали лише ті, хто мав корисні для конкретних умов генетичні варіанти. Саме так з'явилися адаптації на кшталт здатності перетравлювати лактозу або стійкості до давніх патогенів. Про це розповідає BGR.

Як еволюція працює сьогодні?

Наука ж підтверджує, що еволюційний процес триває і тепер. Хоча сучасна медицина значно зменшує кількість смертей у молодому віці, частота різних алелів у людських популяціях все ще змінюється. Нові умови — зміни клімату, глобальні міграції, нові хвороби, особливості харчу-

вання та способу життя — створюють інший, але реальний тиск природного добору. Людство залишається незавершеною історією, а сучасний світ став головним рушієм змін.

Як міста впливають на наші гени? Поява перших аграрних спільнот змінила наш раціон, соціальні зв'язки та стійкість до хвороб, але саме міста стали найпотужнішим новим фактором еволюції. Генетичні дослідження показують, що популяції з довгою історією міського життя частіше мають певні варіанти гена SLC11A1, який допомагає протистояти туберкульозу та лепрі — типових хвороб густонаселених поселень.

Як пише The Conversation, життя в містах не лише посилює контакт з патогенами. Воно впливає на генетичне різноманіття: великі популяції можуть стрімко зростати з відносно обмеженого генофонду, що пришвидшує генетичний дрейф. Натомість чиста вода, гігієна та медична допомога зменшують старі загрози, але створюють нові виклики — забруднення повітря, хронічний стрес, щільну забудову. Усе це м'яко, але невпинно змінює наші тіла й механізми пристосування. Еволюція в сучасних мегаполісах може бути непередбачуваною, адже її перебіг залежить і від міграцій, і від культурних відмінностей. Але вона триває, і людство продовжує змінюватися разом зі світом.

Як виникла людська свідомість?

Дослідники з університету Рура проаналізували, навіщо еволюції могла знадобитися свідомість і чому вона виникла не у всіх живих істот. У двох нових роботах учені порівнюють людей і птахів, показуючи, що різні типи мозкових структур

можуть формувати схожі механізми свідомого сприйняття.

Альберт Неувен та Карлос Монтемаєр виділяють три рівні свідомості, що виконують різні функції. Перший рівень — базове збудження. За словами Неувена, це найдавніша форма свідомого стану. Її роль — запускати реакцію тривоги в загрозливих ситуаціях і допомагати організму вижити. Біль у цьому процесі є найнефективнішим сигналом про пошкодження тіла та можливу небезпеку. Другий рівень — загальна пильність. Ця здатність дозволяє концентруватися на одному важливому стимулі серед багатьох. Наприклад, коли ми бачимо дим, то автоматично перемикаємо увагу на його джерело. Монтемаєр наголошує, що цей тип свідомості допомагає не лише помічати прості причиново-наслідкові зв'язки, а й формувати складні наукові висновки. Третій рівень — рефлексивна (само)свідомість. Люди та деякі тварини здатні усвідомлювати себе, аналізувати власні думки, переживання та плани. Така свідомість допомагає будувати образ себе, співпрацювати з іншими та інтегруватися в суспільство. Один із найпростіших проявів — упізнавання власного відображення в дзеркалі, яке діти опановують приблизно у 18 місяців. Деякі тварини, зокрема дельфіни, шимпанзе та сороки, також демонструють цю здатність.

Джерело: BGR

2025 рік не став найспекотнішим з початку спостережень: яке місце він займає

Рік, що завершується, увійде в історію як один із найспекотніших. Однак, хоча від нього й очікували рекордів, котрі демонстрували попередні роки, 2025-й не став переможцем у сумному рейтингу. Яке ж місце він займе у списку?

Що показують кліматичні дані цього року? За даними Європейської служби з питань зміни клімату Copernicus, середня температура 2025 року перевищила доіндустріальний рівень на 1,48 градуса. Цей показник прирівнює його до 2023 року та ставить на друге місце після 2024-го, коли температура піднялася на 1,6 градуса, повідомляє New Scientist.

Попри те, що планета перебуває в фазі Ла-Нінья, коли підйом холодних вод у тропічній частині Тихого океану зазвичай знижує глобальні температури, викиди парникових газів досягли нового рекорду. Це означає, що тенденція до потепління продовжуватиметься, провокуючи все більше руйнівних природних катастроф.

Учена Саманта Берджес з Copernicus пояснює, що найбільший вплив на людей, суспіль-

ство та екосистеми мають саме екстремальні погодні явища. У теплішому світі їхня частота та інтенсивність зростають. Штормові системи посилюються через те, що атмосфера здатна утримувати більше вологи.

- Цього літа через аномальну спеку в Європі загинуло 16 500 людей.

- У жовтні ураган Меліса, найпотужніший в історії Ямайки, забрав життя понад 80 осіб та завдав збитків на суму близько 8,8 мільярда доларів, за оцінками Світового банку.

- У листопаді серія циклонів та штормів спричинила зсуви та повені в Шрі-Ланці, Індонезії, Таїланді, Малайзії та В'єтнамі, забравши життя понад 1600 людей, писали раніше на UN News.

- Площа арктичної крижаної шапки досягла мінімуму для цього періоду року, а льодовий покрив Антарктики також опустився нижче норми.

Міжнародна наукова ініціатива World Weather Attribution встановила, що зміна клімату посилила опади від урагану на 16 відсотків, а швидкість вітру – на 7 відсотків.

Що на нас чекає далі?

Усе скоро трирічний температурний показник вперше перевищить позначку 1,5 градуса вище доіндустріального рівня. За прогнозами науковців, довготривале потепління перетне цей поріг до 2029 року, що поставить під загрозу виконання Паризької кліматичної угоди.

Берджес зазначає, що хоча позначка 1,5 градуса не є якоюсь магічною межею, екстремальні погодні явища ставатимуть дедалі інтенсивнішими після цього рубежу. Крім того, наближення до критичних точок незворотності стає все реальнішим.

Звіт, опублікований у жовтні на Global Tipping Points, стверджує, що одна з таких точок – незворотна загибель тропічних коралових рифів – уже пройдена. Світ ризикує незабаром досягти критичних порогів для зникнення лісів Амазонії, руйнування льодовикових щитів Гренландії та Західної Антарктики, а також танення антарктичної морської криги.

Джерело: New Scientist

Найточніші вимірювання «частинки привида» наблизили фізиків до розгадки існування Всесвіту

Два найбільші у світі нейтринні експерименти, японський T2K та американський NOvA, вперше об'єднали свої бази даних для спільного аналізу. Ця співпраця дозволила науковцям отримати безпрецедентно точні вимірювання того, як нейтрино змінюють свій тип під час руху.

Результати дослідження закладають фундамент для розуміння того, чому після бурхливого народження Всесвіту матерія не анігілювала повністю, а збереглася для формування зірок і життя, розповідає SciTechDaily.

Фізики виходять з теорії, що в момент народження Всесвіту матерія та антиматерія мали б утворитися в рівних пропорціях. За такого сценарію вони б повністю знищили одна одну при контакті, залишивши лише енергію. Однак матерія якимось чином вціліла, що призвело до появи планет та живих організмів.

Причину цього космічного дисбалансу вчені досі не можуть пояснити остаточно, але підозра падає на нейтрино – крихітні, майже безмасові частинки, які здатні спонтанно змінювати свій «аромат» або тип під час подорожі крізь

простір. Цей процес відомий як нейтринна осциляція.

Проблема вивчення цих частинок полягає в їхній слабкій взаємодії з речовиною. Науковий співробітник Університету штату Мічиган Джо-зеф Волш пояснює, що крізь тіло людини що-секунди пролітають сотні трильйонів сонячних нейтрино, не зачіпаючи його. Для їх фіксації потрібні потужні джерела та велетенські детектори. Саме такими є T2K та NOvA.

Це експерименти з довгою базою: вони генерують пучок нейтрино та спрямовують його на два детектори – один розташований поруч із джерелом, а інший – за сотні кілометрів. Порівняння даних з обох точок дозволяє відстежити зміни частинок.

Спільний аналіз, опублікований у журналі Nature, став можливим завдяки тому, що експерименти працюють з різними енергетичними діапазонами та відстанями, доповнюючи один одного. Кендалл Ман, професорка фізики та астрономії, зазначила, що об'єднання зусиль дозволило досягти точності, недоступної для кожного проекту окремо.

Однією з головних цілей роботи є визначення ієрархії мас нейтрино. Кожен «аромат» частинки є сумішшю трьох масових станів. Існує два варіанти: «нормальна» ієрархія (два легких стани й один важкий) або «обернена».

Це безпосередньо впливає на те, як поведуться нейтрино та їхні антиподи – антинейтрино. Якщо вони поведуться по-різному, це свідчатиме про порушення зарядової парності (CP-симетрії). Саме таке порушення може бути ключем до пояснення домінування матерії над антиматерією.

Об'єднані дані, що охоплюють вісім років роботи NOvA та десять років T2K, поки що не дають однозначної відповіді щодо ієрархії мас. Однак результати вказують на важливу деталь: якщо в майбутньому підтвердиться обернена ієрархія, то отримані дані свідчатимуть про наявність порушення CP-симетрії.

Відсутність такого порушення позбавила б науку одного з головних пояснень існування Всесвіту в нинішньому вигляді.

Джерело: SciTechDaily.

Засновник та Видавець
Товариство з обмеженою
відповідальністю «ГЕОАКЦЕНТ»
Гол. редактор Глушаниця Максим Володимирович
Відповідальний за випуск:
Глушаниця Максим Володимирович
Видання виходить кожен місяць
за наявності матеріалів.

Адреса редакції:
Україна, 01033, м. Київ, вул. Жилианська, буд. 59,
оф. 159 ;
тел.: +380734710037; geo.accent.tov@gmail.com
Свідоцтво про реєстрацію засобу масової
інформації КВ 25246-15186Р від 7.09.2022 р.
Газета не завжди поділяє позицію
авторів публікації.
Видання розповсюджуються безкоштовно

За достовірність інформації несуть
відповідальність автори публікації та рекламодавці.
Віддруковано ФОП Щуренко Валерія Миколаївна

Наклад 3000 прим.
Замовлення 9/2
Дата виходу в світ
9 грудня 2025 року